

**CENTRAL
EUROPE**

**EUROPA ŚRODKOWA
PROGRAM OPERACYJNY**

FINAL VERSION | MAY 2007

**Europejska Współpraca Terytorialna
2007 – 2013
Europa Środkowa
Program Operacyjny
wersja zatwierdzona przez Komisję Europejską**

Przekład na język polski – oryginał w języku angielskim

7. Aneksy

7.1 Lista Instytucji Krajowych odpowiadających za Program dla Europy Środkowej (zgodnie z Rozdziałem 6.1.2)

Państwa Członkowskie uczestniczące w Programie dla Europy Środkowej reprezentują następujące instytucje:

PAŃSTWO CZŁONKOWSKIE i odpowiedzialna instytucja krajowa

AUSTRIA Federalny Urząd Kanclerski
Division IV/4
Ballhausplatz 2
1014 Wien
Austria

REPUBLIKA CZESKA Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

(Ministry for Regional Development)
Staroměstské nám. 6
110 15 Praha 1
Czech Republic

NIEMCY Federalne Ministerstwo Ekonomii i Technologii

(Federal Ministry of Economics and Technology)
Unit EB2
11019 Berlin
Germany
Federalne Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Spraw Miejskich
(Federal Ministry of Transport, Building and Urban Affairs)
Unit SW14
Invalidenstr. 44
10115 Berlin
Germany

WĘGRY Ministerstwo Rządu Lokalnego i Rozwoju Regionalnego)

(Ministry of Local Government and Regional Development)
József A. u. 2-4
1051 Budapest
Hungary
Krajowa Agencja Rozwoju
(National Development Agency)
Pozsonyi út 56
1133 Budapest
Hungary

WŁOCHY Ministerstwo Rozwoju Gospodarczego

(Ministry of Economic Development)
Departament Polityk Rozwoju
(Department of Development Policies)
Oddział ds. Funduszy Strukturalnych
(Structural Funds Unit)
Via Sicilia, 162
00187 Roma
Italy

POLSKA Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

(Ministry of Regional Development)
Departament Współpracy Terytorialnej
(Territorial Cooperation Department)
Wspólna 2/4
00-926 Warszawa
Poland

REPUBLIKA SŁOWACKA Ministerstwo Środowiska Republiki Słowackiej

(Ministry of Environment of the Slovak Republic)

Nam. L. Stura 1
812 35 Bratislava
Slovak Republic

**SŁOWENIA Ministerstwo Środowiska i Planowania Przestrzennego
(Ministry of the Environment and Spatial Planning)**

Dunajska cesta 48
1000 Ljubljana
Slovenia

7.2 Lista Organów Koordynujących pierwszego szczebla kontroli Programu dla Europy Środkowej

PAŃSTWO CZŁONKOWSKIE i odpowiedzialna instytucja krajowa

AUSTRIA Federalny Urząd Kanclerski

(Federal Chancellery)

Division IV/4
Ballhausplatz 2
1014 Vienna
Austria

REPUBLIKA CZESKA Centrum Rozwoju Regionalnego Republiki Czeskiej

(Centre for Regional Development of the Czech Republic)

Unit: OAKP INTERREG

Vinohradská 46
120 00 Praha 2
Czech Republic

NIEMCY pozostaje do decyzji

WĘGRY

VÁTI

Węgierska Organizacja Nonprofit do spraw Rozwoju Regionalnego i Planowania Miast

Gellérthegey u. 30-32
1016 Budapest
Hungary

WŁOCHY pozostaje do decyzji

POLSKA Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Ministry of Regional Development

Departament Współpracy Terytorialnej

Wspólna 2/4
00-926 Warszawa
Poland

REPUBLIKA SŁOWACKA Ministerstwo Środowiska Republiki Słowackiej

(Ministry of Environment of the Slovak Republic)

Oddział Programów i Projektów Środowiskowych

(Division of Environmental Programmes and Projects)

Nam. L. Stura 1
812 35 Bratislava
Slovak Republic

**SŁOWENIA Ministerstwo Środowiska i Planowania Przestrzennego
(Ministry of the Environment and Spatial Planning)**

Usługi Finansowo-budżetowe - Sektor Kontroli Płatności

Financial Budgetary Service - Payment Control Sector

Dunajska cesta
1000 Ljubljana
Slovenia

7. 2 Lista uczestniczących regionów

Kod NUTS	Nazwa	Zaludnienie 2005	PKB na mieszkańca (SSN*) 2003	Kwalifikowalny do EFRR	Kwalifikowalny do ENPI	Kwalifikowany do innych programów transnarodowych
AT11	Burgenland	278,215	18,420.2	PO		AS, SEE
AT12	Niederösterreich	1,569,596	21,044.7	CE		AS, SEE
AT13	Wien	1,626,440	37,158.1	CE		AS, SEE
AT21	Kärnten	559,891	22,191.9	CE		AS, SEE
AT22	Steiermark	1,197,527	22,352.3	CE		AS, SEE
AT31	Oberösterreich	1,396,228	24,530.1	CE		AS, SEE
AT32	Salzburg	526,017	28,973.4	CE		AS, SEE
AT33	Tirol	691,783	27,002.1	CE		AS, SEE
AT34	Vorarlberg	360,827	27,690.8	CE		AS, SEE
CZ01	Praha	1,170,571	30,052.5	CE		
CZ02	Stredni Cechy	1,144,071	13,959.5	C		
CZ03	Jihozapad	1,175,330	13,485.0	C		
CZ04	Severozapad	1,126,721	12,170.2	C		
CZ05	Severovýchod	1,480,144	12,817.1	C		
CZ06	Jihovýchod	1,640,354	13,466.0	C		
CZ07	Stredni Morava	1,225,832	11,828.5	C		
CZ08	Moravskoslezsko	1,257,554	11,603.5	C		
DE11	Stuttgart	4,003,172	28,975.0	CE		NWE
DE12	Karlsruhe	2,727,733	27,296.5	CE		NWE
DE13	Freiburg	2,185,027	23,487.3	CE		NWE
DE14	Tübingen	1,801,487	24,604.7	CE		NWE
DE21	Oberbayern	4,211,118	34,334.1	CE		
DE22	Niederbayern	1,196,178	23,033.2	CE		
DE23	Oberpfalz	1,090,289	24,292.7	CE		
DE24	Oberfranken	1,106,541	22,867.0	CE		NWE
DE25	Mittelfranken	1,708,972	27,432.9	CE		NWE
DE26	Unterfranken	1,344,629	23,846.6	CE		NWE
DE27	Schwaben	1,786,166	24,626.8	CE		NWE
DE30	Berlin	3,387,828	20,862.3	CE		BS
DE41	Brandenburg – Nordost	1,163,924	15,689.9	C		BS
DE42	Brandenburg – Südwest	1,403,780	17,140.4	PO		BS
DE80	Mecklenburg-Vorpommern	1,719,653	15,979.1	C		BS
DED1	Chemnitz	1,553,406	16,264.6	C		
DED2	Dresden	1,667,676	18,038.3	C		
DED3	Leipzig	1,075,202	17,719.8	PO		
DEE1	Dessau	509,565	15,413.4	C		
DEE2	Halle	825,133	16,864.5	PO		
DEE3	Magdeburg	1,159,739	16,405.4	C		
DEG0	Thüringen	2,355,280	16,359.0	C		
HU10	Közép-Magyarország	2,840,972	20,627.5	PI		SEE
HU21	Közép-Dunántul	1,110,897	12,026.7	C		SEE
HU22	Nyugat-Dunántul	1,000,348	14,012.3	C		SEE
HU23	Del-Dunántul	977,465	9,242.9	C		SEE

- SSN – Standard Siły Nabywczej (z ang. PPS – Purchasing Power Standard); *przypis tłumacza*

- Lista regionów uczestniczących w programie (2)

Kod NUTS	Nazwa	Zaludnienie 2005	PKB na mieszkańca (SSN*) 2003	Kwalifikowalny do EFRR	Kwalifikowalny do ENPI	Kwalifikowany do innych programów transnarodowych
HU31	Eszak-Magyarország	1,271,111	8,287.3	C		SEE
HU32	Eszak-Alföld	1,541,818	8,475.8	C		SEE
HU33	Del-Alföld	1,354,938	8,768.0	C		SEE
ITC1	Piemonte	4,330,172	26,522.0	CE		AS, M
ITC2	Valle d'Aosta/Vallée d'Aoste	122,868	29,587.8	CE		AS, M
ITC3	Liguria	1,592,309	25,923.8	CE		AS, M
ITC4	Lombardia	9,393,092	29,864.5	CE		AS, SEE, M
ITD1	Provincia Autonoma Bolzano/Bozen	477,067	34,791.5	CE		AS, SEE
ITD2	Provincia Autonoma Trento	497,546	28,202.1	CE		AS, SEE
ITD3	Veneto	4,699,950	26,413.2	CE		AS, SEE, M
ITD4	Friuli-Venezia Giulia	1,204,718	27,195.4	CE		AS, SEE, M
ITD5	Emilia-Romagna	4,151,369	29,058.9	CE		SEE, M
PL11	Łódzkie	2,587,702	9,427.2	C		BS
PL12	Mazowieckie	5,145,997	15,833.1	C		BS
PL21	Małopolskie	3,260,201	8,781.3	C		BS
PL22	Śląskie	4,700,771	11,131.3	C		BS
PL31	Lubelskie	2,185,156	7,211.4	C		BS
PL32	Podkarpackie	2,097,975	7,217.1	C		BS
PL33	Świętokrzyskie	1,288,693	7,978.2	C		BS
PL34	Podlaskie	1,202,425	7,751.6	C		BS
PL41	Wielkopolskie	3,365,283	10,711.3	C		BS
PL42	Zachodniopomorskie	1,694,865	9,691.5	C		BS
PL43	Lubuskie	1,009,168	8,833.3	C		BS
PL51	Dolnośląskie	2,893,055	10,470.7	C		BS
PL52	Opolskie	1,051,531	8,112.4	C		BS
PL61	Kujawsko-Pomorskie	2,068,258	9,159.2	C		BS
PL62	Warmińsko-Mazurskie	1,428,714	8,047.9	C		BS
PL63	Pomorskie	2,194,041	10,058.2	C		BS
SI00	Slovenija	1,997,590	16,527.1	C		AS, M, SEE
SK01	Bratislavsky	601,132	25,189.6	CE		SEE
SK02	Zapadne Slovensko	1,863,940	10,610.6	C		SEE
SK03	Stredne Slovensko	1,352,497	9,399.7	C		SEE
SK04	Vychodne Slovensko	1,567,253	8,429.8	C		SEE
	Zakarpatska oblast				ENPI	SEE
	L'vivs'ka oblast				ENPI	
	Ivano-Frankivska oblast				ENPI	SEE
	Chernivetska oblast				ENPI	SEE
	Volyns'ka oblast				ENPI	

Konwergencja (ang. Convergence): C ... Konwergencja (ang. Convergence), PO ... Statystyczne stopniowe wycofywanie (ang. Statistical Phasing Out)

Regionalna konkurencyjność i zatrudnienie (ang. Regional Competitiveness and Employment): CE ... Regionalna konkurencyjność i zatrudnienie (ang. Regional Competitiveness and Employment), PI ... Stopniowe wprowadzanie (ang. Phasing In)

ENPI: Europejski Instrument Partnerstwa i Sąsiedztwa (ang. European Neighbourhood and Partnership Instrument)

Obszary współpracy transnarodowej (ang. Transnational Cooperation Areas): BS ... Morze Bałtyckie (ang. Baltic Sea), NWE ... Europa Północno-Zachodnia (ang. North West Europe), AS ... Przestrzeń Alpejska (ang. Alpine Space), M ... Region Śródziemnomorski (ang. Mediterranean), SEE ... Europa Południowo-Wschodnia (ang. South East Europe)

7.3 Informacja na temat Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (ang. SEA)

Poniższy ustęp stanowi przegląd głównych faz procesu SEA, również w odniesieniu do całościowego procesu i etapów programowania.

Tabela 10. Etapy proceduralne w horyzoncie czasowym

PROCES PROGRAMOWANIA		2006 tydzień	PROCES SEA
4-5 września	Spotkanie DT w Torino	36	Oszacowanie kwestii środowiskowych
		37	
21 września	Robocza wersja PO (poprawiona)	38	
		39	30 września Raport na temat zakresu
5-6 października	Spotkanie TF w Ljubljanie	40-42	Konsultacje z władzami właściwymi ds. środowiska -> Komentarze odnośnie do zakresu
		43	26 października 1. wersja dokumentu Raport Środowiskowy Wersja 1.1
8 listopada	Wersja 2-0 PO	45	
22-23 listopada	Spotkanie TF w Bratysławie	47	
21 grudnia	Wersja 3-0 PO	49	21 grudnia 2. wersja dokumentu Raport Środowiskowy Wersja 2.1
		2007	
11 stycznia	Spotkanie z Komisją Europejską	1	2 stycznia Rozpoczęcie krajowych konsultacji SEA
22-23 stycznia	Spotkanie TF w Berlinie	9/11	16 marca Zakończenie wszystkich krajowych konsultacji SEA
		11	16 marca Wstępna wersja „Sprawozdania podsumowującego”
19-21 marca	Spotkanie TF w Wiedniu	12	
		17	25 kwietnia Wersja ostateczna „Sprawozdania podsumowującego”

Zawartość Raportu środowiskowego wg Artykułu 5 i Aneksu I Dyrektywy SEA

Założenie dyrektywy	Rozdział w Raporcie środowiskowym	Uwagi

Lit. a) ogólny zarys treści, głównych celów planu, bądź programu oraz powiązania z innymi stosownymi planami i programami	Rozdział 2	Ostateczna wersja programu oraz nakreślone w nim Priorytety/obszary interwencji są efektem stałej współpracy pomiędzy zespołem SEA oraz TF.
Lit. b) odpowiednie aspekty obecnego stanu środowiska i jego prawdopodobna ewolucja przy założeniu braku wdrażania	Rozdział 5	Z uwzględnieniem szacunkowych wpływów na środowisko „opcji zerowej”
Lit. c) środowiskowa charakterystyka obszarów mogących ulec poważnym zmianom	Rozdział 5	Większość danych środowiskowych zanalizowana została w oparciu o bazę transnarodową z uwagi na charakter programu operacyjnego.
Założenie dyrektywy	Rozdział w Raporcie środowiskowym	Uwagi
Lit. d.) wszelkie istniejące problemy środowiskowe mające związek z planem bądź programem, z uwzględnieniem, w szczególności, kwestii związanych z obszarami szczególnej wagi, takimi jak obszary wyznaczone przez Dyrektywy 79/409/EEC i 92/43/EEC;	Rozdział 5	Rozdział 5-5 zawiera przegląd liczby i obszaru miejsc wyznaczonych poprzez Dyrektywy 79/409/EEC i 92/43/EEC (sieć <i>Natura 2000</i>)
Lit. e) cele związane z ochroną środowiska, ustanowione na poziomach: międzynarodowym, wspólnotowym, czy krajowym w państwach członkowskich, istotne dla planu bądź programu oraz sposób, w jaki cele te i inne kwestie środowiskowe zostały wzięte pod uwagę w trakcie opracowywania (tegoż planu/programu)	Rozdział 4	Jako że Program dla Europy Środkowej funkcjonuje na szczeblu transnarodowym, opis celów środowiskowych odnosił się głównie do ram międzynarodowych i wspólnotowych
Lit. f) prawdopodobne, istotne wpływy na środowisko, z uwzględnieniem kwestii takich jak bioróżnorodność, zaludnienie, ludzkie zdrowie, fauna, flora, gleba, woda, powietrze, czynniki klimatyczne, dobra materialne, dziedzictwo kulturowe, z uwzględnieniem dziedzictwa architektonicznego, krajobrazu oraz współzależności pomiędzy powyższymi czynnikami	Rozdział 6	Oszacowanie prawdopodobnych wpływów na środowisko zostało wypracowane na podstawie stosownych informacji, w odniesieniu do poszczególnych etapów rozwoju programu. Skutkiem tego był to proces interaktywny, prowadzący do zoptymalizowanej wersji programu operacyjnego.
Lit. g) środki przewidziane do zapobiegania, redukcji i, na ile to możliwe, neutralizowania istotnych, negatywnych wpływów środowiskowych wdrażania planu bądź programu	Rozdział 6	Sugerowane zmiany sformułowań oraz poprawki zostały dostarczone zespołowi programującemu i przedyskutowane w ramach planowego procesu. Zostały one częściowo włączone do końcowej wersji programu. Kryteria wyboru projektów zostaną w sposób wyczerpujący opracowane w oddzielnym dokumencie („podręczniku wdrażania”) przez przyszły Komitet Monitorujący.
Lit. h) syntetyczne określenie powodów wyboru konkretnych alternatyw oraz opis procesu ewaluacji, z uwzględnieniem wszelkich trudności (takich jak mankamenty techniczne, bądź brak know-how) napotkanych w trakcie dokonywania kompilacji danych.	Rozdział 3	Nie istnieje żadna inna alternatywa dla fundamentalnych zmian całkowitej struktury programu, jako że potencjalne strategie i Priorytety odnosić się muszą od Art. 6 Rozporządzenia EFRR. Ocena różnych roboczych wersji programu operacyjnego (z uwzględnieniem różnic w proponowanym podejściu do osiągania celów i Priorytetów) jest zgodna z wymogami dyrektywy SEA by „dostarczać syntetyczne wyjaśnienie powodów wyboru alternatywnych rozwiązań”.

Lit. i) opis środków przewidzianych w związku z monitoringiem zgodnie z Artykułem 10	Rozdział 7	Wskaźniki środowiskowe będą integralną częścią rozszerzonego zestawu wskaźników monitoringu, który wyczerpująco opisany zostanie w osobnym dokumencie („podręczniku wdrażania”) przez przyszły Komitet Monitorujący
Lit. j) nieformalne podsumowanie informacji ujętych w powyższych działach	Rozdział 0	

7.4 Rezultaty Konsultacji Społecznych w trakcie Strategicznej oceny wpływu na środowisko (SEA) /Strategic Environmental Assessment/

Kwestie podniesione podczas konsultacji społecznych we wszystkich krajach członkowskich uczestniczących w programie EUROPA ŚRODKOWA (styczeń/luty 2007)

Kwestia rozpatrywana w ramach SEA	Jak została odzwierciedlona w końcowym programie operacyjnym/ dalsze uwagi
AUSTRIA: Ministerstwo Rolnictwa, Leśnictwa, Środowiska i Gospodarki, Departament V	
<ul style="list-style-type: none"> – W raporcie środowiskowym brakuje następujących informacji: – Opisu powiązań z innymi adekwatnymi planami i programami; – Jasnego opisu środków powziętych w celu zapobiegania, redukcji i neutralizowania istotnych negatywnych wpływów wdrażania dokumentu programowania na środowisko – Celów w odniesieniu do środowiska ze szczebla Krajów członkowskich i sposób w jaki cele te brane są pod uwagę w procesie przygotowania programu; – Syntetycznego opisu powodów wyboru konkretnych, rozpatrywanych alternatyw – Opisu środków przewidzianych w odniesieniu do monitoringu zgodnie z Artykułem 10 	<ul style="list-style-type: none"> – Opis powiązań z innymi adekwatnymi planami i programami przedstawiony jest w rozdziale 3.6 Programu Operacyjnego – Środki mające na celu zapobieganie, redukcji i neutralizowanie potencjalnych negatywnych skutków opisane zostały w rozdziale 6.3 Raportu środowiskowego. Istotne negatywne wpływy na środowisko mogą zostać wyeliminowane, jako że kryteria wyboru projektów będą opracowane zgodnie z celami programu. – Jako że Program Europa Środkowa funkcjonuje na szczeblu transnarodowym nie ma potrzeby określania celów środowiskowych na szczeblu krajów członkowskich. – Powody wyboru rozpatrywanych alternatyw przedstawione zostały w rozdziale 3.4 Raportu Środowiskowego. – Środki przewidziane dla monitoringu zgodnie z Art. 10 przedstawione zostały w rozdziale 7 Raportu Środowiskowego. Dalsze szczegóły odnośnie do systemu monitoringu będą opracowane przez Komitet Monitorujący.
Brakuje opisu, jak ocena następuje po „pytaniach wiodących” i jak zanalizowane zostały zbiorcze efekty wzajemnych relacji pomiędzy kwestiami środowiskowymi a tematami istotnymi dla środowiska.	<p>Struktura wpływów według Priorytetów/ Obszarów Interwencji jest celowa i stanowi podstawę dla systematycznej oceny PO. W procesie tym rezultaty mogą być w optymalny sposób włączone w dalsze opracowywanie i ulepszanie programu z uwzględnieniem jego skutków dla środowiska.</p> <p>Zbiorcze efekty (np. ocena potencjalnych wzajemnie wzmocnionych wpływów wg. zaleceń Dyrektywy) mogą być traktowane jako podsumowanie najistotniejszych wpływów na każdą kwestię środowiskową.</p>
Aktualny raport środowiskowy nie dokumentuje etapów dyskusji ani też nie przedstawia powodów wybrania obecnej alternatywy.	<p>Etapy dyskusji przedstawione są w „Oświadczeniu podsumowującym” (marzec 2007).</p> <p>Powody wyboru obecnej alternatywy opisane zostały w rozdziale 3.4 Raportu środowiskowego.</p> <p>Wcześniejsze wersje podlegały ocenie pod kątem istotnych wpływów na środowisko. W tym sensie stworzono zoptymalizowaną wersję programu. Wersja ta (ostateczna) była przedmiotem końcowej oceny w ostatecznej wersji Raportu środowiskowego.</p>
Zgodnie ze wspomnianymi rozporządzeniami odnośnie kwestii wody, brakuje Dyrektywy odnośnie do wód gruntowych 2006/118/EC.	Wspomniane dyrektywy zostały ujęte w rozdziale 4 (cele ochrony środowiska).
Ramowa Dyrektywa dotycząca jakości powietrza oraz cztery pokrewne z nią dyrektywy powinny zostać również wspomniane.	
Powinno się również wziąć pod uwagę stosowne ustawodawstwo mające wejść w życie podczas okresu programowania 2007-2015.	Praktycznie jedynie ustawodawstwo ostatecznie przyjęte może być rozważane pod kątem „celów środowiskowych”.
Kwestia rozpatrywana w ramach SEA	
Jak została odzwierciedlona w końcowym Programie Operacyjnym/ dalsze uwagi	
Brakuje całości stosownych danych (zgodnych z programem) na temat pozostającego/pozostających pod wpływem programu regionu/regionów Ukrainy.	Potencjalnie wymagane sensowne informacje zostaną dołączone, z uwzględnieniem obecnego stanu wiedzy i metod oceny, treści i poziomu szczegółowości planu bądź programu (wg Art. 5.2 dyrektywy SEA)
Brakuje przedstawienia przyszłych tendencji w stosownym	

okresie (2007-2015) takich jak danych wspierających prawdopodobne cechy środowiska w świetle malejących zasobów, stosowania nawozów sztucznych, zużycia wody, zmian hydromorfologicznych, zgodności z Dyrektywą nt ścieków miejskich, spuszczenia ścieków w rejonach przybrzeżnych itd.	
Opisane sugestie odnośnie do modyfikacji tekstu i działań, które mogą być włączone do Programu Operacyjnego powinny być uwzględnione w dokumencie programowym.	Większość sugestii odnośnie do modyfikacji tekstu i działań, które mogą być włączone do Programu Operacyjnego została włączona do PO w trakcie procedury planowego opracowywania programu.
Brak sugestii odnośnie do środków przewidzianych przez program dla złagodzenia szkodliwych skutków dla środowiska wodnego, szczególnie w Obszarze Interwencji P.2.1, mającym na celu poprawę sieci wzajemnych połączeń w Europie Środkowej.	Szkodliwych skutków dla środowiska wodnego uniknie się, jako że projekty mające uzyskać wsparcie Programu muszą być zgodne z dyrektywą WF, w odniesieniu do krajowych ram prawnych.
Jako że spalanie biomasy może skutkować znaczącą emisją pyłów zawieszonych (ang. PM), niezbędne są ograniczenia wysokości emisji w celu uniknięcia niekorzystnych wpływów na jakość powietrza. Powinno to zostać uwzględnione w priorytecie 3.3.	Jako że wszystkie projekty muszą spełniać kryteria wyboru "zrównoważonych strategii dla zastosowania i wykorzystania odnawialnych źródeł energii" będzie to gwarantować zapobieżenie możliwym negatywnym wpływom na jakość powietrza. Program nie będzie wspierał jakichkolwiek inwestycji w materialną infrastrukturę, gdzie na szczeblu technicznym musiałyby być nakładane limity emisji zanieczyszczeń powietrza.
Potencjalne negatywne wpływy <u>muszą</u> być zredukowane bądź zneutralizowane. Wdrożenie programu <u>musi</u> koncentrować się na tych kwestiach. Słowa „powinny, mogą, będą” mają być zastąpione słowami „muszą” (w odpowiedniej formie osobowej - przypis tłumacza)	Dyrektywa SEA określa procedurę unikania <u>istotnych</u> negatywnych wpływów na kwestie środowiskowe. Jako że kryteria wyboru projektów zostaną opracowane zgodnie z generalnymi celami programu podczas jego wdrażania, <u>istotne</u> negatywne wpływy mogą zostać wyeliminowane, jak określono w raporcie środowiskowym.
Powinno się wykazać bardziej surowy nakaz monitorowania wpływów na środowisko m. in. w rozdziale 7 „Monitoring”.	Podczas przygotowywania kryteriów wyboru projektów niezbędne będzie włączenie wymogu unikania istotnych skutków dla odpowiednich kwestii środowiskowych. Rozdział 7 „Monitoring” został dostosowany do ostatecznego Raportu środowiskowego i obejmuje nowe wymogi zgodnie z art. 6 i 7 Dyrektywy Habitat.
ITALY: Ministero dell' Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare (WŁOCHY: Ministerstwo Środowiska i Ochrony Łądu i Morza)	
Program ma na celu promowanie zintegrowanego zbioru projektów i transnarodowego centrum wiedzy, w którym badania, analizy i oceny powinny stanowić część szerzej zakrojonych działań oraz konkretnych wdrażeń i planów inwestycyjnych. W oparciu o te założenia, potencjalne skutki dla środowiska mogą być na niewielkim poziomie, tym niemniej podkreśla się zalecenie uwzględnianie kwestii i względów ekologicznych w PO na szczeblu przyszłych projektów (z uwzględnieniem Podręcznika Wdrażania)	brak dalszych uwag
Jakość projektów, które mają być sfinansowane w ramach Programu powinna zostać opisana.	Jakość projektów do sfinansowania została opisana w rozdziale 6.2 Programu Operacyjnego; szczegóły celów i Obszarów Interwencji/ Priorytetów zostały przedstawione w rozdziale 4.
Sugeruje się zacieśnienie wzajemnych związków między wybranymi Priorytetami, w szczególności nr 2, 3 i 4 dla zapewnienia harmonijnych i synergicznych powiązań pomiędzy aspektami technicznymi, ekonomicznymi i środowiskowymi.	brak dalszych uwag

W Raporcie środowiskowym, par. 3.3, nie zilustrowano metodologii oceny. Sądzymy, że nie do przyjęcia jest, by ocena środowiskowa była nazbyt uproszczoną odpowiedzią na ogólne pytanie: „Czy istnieją jakieś istotne pozytywne, bądź negatywne skutki dla kwestii środowiskowych w obszarze programu ze względu na możliwe działania związane z Priorytetami programowymi i obszarami interwencji wyszczególnionymi w PO?”	„Tam, gdzie wymagana jest ocena środowiskowa zgodnie z Art. 3(1), powinien być sporządzony raport środowiskowy, w którym prawdopodobne istotne dla środowiska skutki wdrażania planu, bądź programu, jak i rozsądne alternatywy uwzględniające cele oraz zasięg geograficzny planu bądź programu, są określone, opisane i poddane ocenie” (Art. 5.1 Dyrektywy SEA). Informacje te dostarczone są za pośrednictwem Raportu o wpływie na środowisko, odnosi się do nich również Aneks 1 Dyrektywy SEA
Zakłada się, że ogólne wskazówki odnośnie do planowanych skutków odpowiadają wskazówkom dotyczącym stosowności kwestii środowiskowych w świetle Priorytetów i obszarów interwencji	Informacja ta jest przedstawiona w “przeglądzie rezultatów oceny” (schemat 6-1), opisującym istotne wpływy na kwestie środowiskowe.
Sądzymy, że w opisie możliwej ewolucji właściwości środowiska, dla prawidłowej oceny i monitoringu kwestii istotnych dla PO, pożyteczne byłoby rozszerzenie wykorzystanego scenariusza odniesienia oraz scenariuszy zastępczych.	Uwzględnione zostaną jedynie informacje, które mogą być słusznie wymagane, biorąc pod uwagę obecny stan wiedzy i metody oceny, treść i stopień szczegółowości planu bądź programu (zgodnie z Art. 5.2 dyrektywy SEA)
Ponadto, uważa się za bardzo istotne, by międzynarodowe odniesienia normatywne i pokrewne instrumenty, związane z tematem Bioróżnorodności, przedstawione w aneksie, zostały zintegrowane.	Wszelkie informacje dotyczące Fauny, Flory, Bioróżnorodności w obszarze programu, z uwzględnieniem danych liczbowych i tendencji na chronionych obszarach programu Natura 2000, są przedstawione w rozdziale 5.5 Raportu środowiskowego.
Dalej w nawiązaniu do Międzynarodowych ram odniesienia sugerujemy przywiązanie większej wagi do Konwencji Alpejskiej w Raporcie Środowiskowym (planowanie przestrzenne; ochrona przyrody, obszarów wiejskich; rolnictwo na obszarach górskich; leśnictwo na obszarach górskich, ochrona gleby, turystyka, energia, transport)	Konwencja Alpejska (Konwencja Ramowa i Protokoły tematyczne) zostanie dodana jako jedna z międzynarodowych ram prawnych obszaru programowania.
System Monitoringu OP musi odpowiadać wymogom Dyrektywy SEA odnośnie do systemu monitoringu środowiskowego. System monitoringu środowiskowego musi obejmować cały Program a nie ograniczać się jedynie do pojedynczej interwencji Konieczne jest sprecyzowanie, że każdy projekt mogący mieć istotny skutek dla obszarów programu Natura 2000 musi być stosownie oceniony pod kątem potencjalnych konsekwencji dla tych obszarów w świetle celów ich ochrony (art. 6 i 7 Dyrektywy Habitat)	Dodany został rozdział 7 “Monitoring”, obejmujący nowe wymogi zgodnie z art. 6 i 7 Dyrektywy Habitat.
Opis międzynarodowych celów środowiskowych dotyczących Bioróżnorodności nie zawiera odniesienia do Komunikatu z COM Komisji (2006)216 „Powstrzymanie utraty bioróżnorodności – i dalsze działania. Wsparcie służenia ekosystemowi dla dobra ludzkiego” i do Planu Działań wraz z aneksami, które zostały przyjęte przez Radę Unii Europejskiej (Środowisko) 18 grudnia 2006	Opis międzynarodowych celów środowiskowych został ukończony w listopadzie 2006 i włączony do pierwszej wersji Raportu środowiskowego. Zawiera on odniesienie do Konwencji NZ odnośnie do Różnorodności biologicznej. Kolejny paragraf traktujący o unijnej strategii “Powstrzymywania utraty bioróżnorodności” zostanie włączony do ostatecznej wersji Raportu o wpływie na środowisko.
Wymogi Dyrektywy 2001/42/EC nie są spełnione w Raporcie Środowiskowym, z uwagi na ogólnikowe odniesienie PO. PO powinien opisywać obszary interwencji i „Projekty strategiczne” w sposób bardziej szczegółowy stwarzając przez to możliwość ich oceny w Raporcie Środowiskowym.	Zespół Zadaniowy Programu Europa Środkowa opracował roboczą wersję Programu Operacyjnego dla współpracy transnarodowej zgodnie z Art. 6 Rozporządzenia EFRR. W Raporcie Środowiskowym uwzględnione zostaną jedynie informacje, które mogą być słusznie wymagane, biorąc pod uwagę obecny stan wiedzy i metody oceny, <u>treść i stopień szczegółowości planu bądź programu</u> (zgodnie z Art. 5.2 dyrektywy SEA)

W odniesieniu do "Priorytetu 4" chcielibyśmy podkreślić, iż obszar interwencji P4.1 "Budowanie policentrycznych struktur zasiedlenia oraz współpracy terytorialnej" może mieć negatywne skutki, raczej niż „pomniejsze, bądź nieistotne skutki” jak zostało to ocenione. Faktycznie, opis Priorytetu 2 w PO (str. 64) obejmuje, między innymi „rekultywację i adaptację rolniczych obszarów wiejskich oraz peryferyjnych obszarów miast do potrzeb alternatywnej działalności gospodarczej”. Działalność ta może mieć negatywny wpływ w sensie rozdrobnienia/ zniszczenia/ zmniejszenia siedlisk i/lub zaburzenia gatunków.	Końcowa ocena uwzględni ten argument.
Zaleca się bardzo wzięcie pod uwagę względów środowiskowych w dokumentach służących wdrażaniu PO (wytyczne, kryteria wyboru, Podręcznik wdrażania itd.) oraz ocenę łącznych skutków dla obszarów interwencji	brak dalszych uwag
Zaleca się bardzo uwzględnienie zaleceń Raportu środowiskowego w Programie	brak dalszych uwag – zobacz oświadczenie podsumowujące, rozdział 3
Proponuje się bardziej ostrożne podejście do konkluzji Raportu środowiskowego: względy zrównoważonego rozwoju środowiskowego wzięte pod uwagę na szczeblu kolejnych projektów mogą pozwolić uniknąć negatywnych lub nieoczekiwanych wpływów na środowisko.	Jako że kryteria wyboru projektów zostaną opracowane zgodnie z ogólnymi celami programu podczas jego wdrażania, istotne negatywne wpływy na środowisko mogą zostać wyeliminowane, jak przedstawiono w raporcie środowiskowym.
POLSKA: Ministerstwo Środowiska	
Rezultaty analiz wpływów na środowisko przedstawione zostały na bardzo ogólnym poziomie.	„Tam, gdzie wymagana jest ocena środowiskowa zgodnie z Art. 3(1), powinien być sporządzony raport środowiskowy, w którym prawdopodobne istotne dla środowiska skutki wdrażania planu, bądź programu, jak i rozsądne alternatywy uwzględniające cele oraz zasięg geograficzny planu bądź programu, są określone, opisane i poddane ocenie” (Art. 5.1 Dyrektywy SEA). Informacje te dostarczone są za pośrednictwem Raportu o wpływie na środowisko, odnosi się do nich również Aneks 1 Dyrektywy SEA
Podsumowanie nieformalne (non-technical) wydaje się być zbyt ogólne i nie odzwierciedla odpowiednio istoty metodologii, rezultatów oceny ani zaleceń.	Wszystkie informacje zostaną przedstawione w "Oświadczeniu podsumowującym" (marzec 2007).
Wskaźniki do monitorowania programu nie zostały dogłębnie zanalizowane; wskaźniki te muszą być lepiej opracowane.	Podczas przygotowywania kryteriów wyboru projektów niezbędne będzie włączenie wymogu unikania istotnych skutków dla odpowiednich kwestii środowiskowych. Rozdział 7 „Monitoring” został dostosowany do ostatecznego Raportu środowiskowego i obejmuje nowe wymagania zgodnie z art. 6 i 7 Dyrektywy Habitat.
W efekcie strategicznej oceny środowiskowej niniejszego PO wyciągnięto wniosek, iż ta/alternatywna oceniana wersja jest akceptowalna z punktu widzenia całościowych (negatywnych i pozytywnych) wpływów na środowisko, o ile przyjęcie i wdrożenie rekomendacji odnośnie do przerehabilitacji, uzupełnienia i poprawienia Wersji roboczej PO i poprzez monitoring doprowadzi do minimalizacji większości zarówno oczekiwanych, jak i już istniejących negatywnych wpływów wdrażania programu, zapewniając dominację wpływów korzystnych.	

REPUBLIKA SŁOWACKA: Ministerstwo Środowiska	
Zaleca się przyjąć strategiczny dokument " Program Operacyjny Europa Środkowa", zgodnie z warunkami określonymi w paragrafie VI.1/3 tego oświadczenia i zapewniając by w przypadku, gdy dany projekt finansowany przez Program podlegał będzie procedurze Oceny wpływu na środowisko (Environmental Impact Assessment – EIA) zgodnie z Ustawą I dyrektywą EIA, obowiązkowe będzie dostosowanie procedury Oceny wpływu na środowisko do ww aktów prawnych oraz przed zatwierdzeniem działania zgodnie z konkretnymi postanowieniami prawa.	brak dalszych uwag
Biorąc pod uwagę rezultaty procedury Strategicznej oceny wpływu na środowisko, zaprezentowane stanowiska i uwagi, Raport na temat zakresu i ramy czasowe, Raport o wpływie na środowisko, oraz przygotowany Program Operacyjny, jak i rezultaty konsultacji publicznych, konkluzje Raportu z Oceny, a także procedurę konsultacyjną można wnosić, że nie jest niezbędne zasadnicze przeredagowanie, zmodyfikowanie, bądź skorygowanie wypracowanego dokumentu strategicznego.	brak dalszych uwag
Strategiczna oceny wpływu na środowisko niniejszego PO przyniosła wnioski, iż oceniona wersja PO/jej alternatywa jest do przyjęcia z punktu widzenia wszystkich (negatywnych i pozytywnych) wpływów na środowisko, jeżeli tylko przyjęcie i wdrożenie zaleceń przeredagowania, zmodyfikowania, bądź skorygowania wypracowanej wersji PO, jak i dogłębny monitoring doprowadzą do zminimalizowania większości zarówno oczekiwanych, jak i już istniejących negatywnych wpływów wdrażania Programu, przy zapewnieniu dominującej pozycji wpływów pozytywnych.	brak dalszych uwag
Wszystkie istotne wpływy Programu Operacyjnego na środowisko zostały nazwane, opisane i oszacowane w Raporcie o wpływie na środowisko. Raport o wpływie na środowisko wyraźnie potwierdził potencjał pozytywnych wpływów PO na środowisko i jednocześnie pozytywnych wpływów na zasoby ludzkie, wraz z możliwością eliminowania i minimalizowania potencjalnie negatywnych wpływów wdrożenia PO na środowisko.	brak dalszych uwag
<i>W celu zapewnienia optymalnego dla środowiska wdrażania dokumentu strategicznego koniecznym jest włączenie do opracowanego PO następujących środków</i>	
1. Włączyć wnioski i zalecenia Raportu o wpływie na środowisko do wypracowanego dokumentu strategicznego.	brak dalszych uwag – patrz oświadczenie podsumowujące, rozdział 3
2. Podczas generowania i wyboru poszczególnych działań brać pod uwagę przede wszystkim te kryteria, które mogą zablokować, bądź dostosować poszczególne projekty w sposób zapewniający ich zgodność z celami ochrony środowiska i krajobrazu oraz zdrowia ludzkiego.	Jako że kryteria wyboru projektów opracowane będą zgodnie z ogólnymi celami programu (z uwzględnieniem „Zrównoważonego rozwoju” – patrz rozdział 3.3 PO, znaczące negatywne wpływy na środowisko zostaną wyeliminowane.
3. Zapewnić precyzyjne wdrożenie procedury Oceny wpływu na środowisko na szczeblu poszczególnych projektów, planów i programów zgodnie z Ustawą, dyrektywami SEA i EIA przed zatwierdzeniem takich działań według stosownych postanowień prawa, w szczególności przed przyjęciem dokumentu strategicznego (PO) w celu zapewnienia optymalnych rozwiązań i ich umiejscowienia, wyboru technologii środowiskowych, ram czasowych i zakładanych konsekwencji (contentual consequence) poszczególnych etapów wdrażania, równowagi środowiskowych, społecznych i ekonomicznych aspektów wdrażanych działań, planów i programów.	Wszystkie projekty, które będą wspierane przez transnarodowy Program Europa Środkowa 2007-2013 będą musiały uwzględniać wymogi prawne zgodne z ramami/wytocznymi wsparcia Wspólnoty, jak i prawem krajowym, w szczególności dyrektywami SEA i EIA.
4. Podczas wybierania projektów konieczne jest przestrzeganie zasady zrównoważonego rozwoju w odniesieniu do wspieranego działania po zamknięciu projektu jako takiego, jak i utrzymywanie równowagi krótko- i długofalowych wpływów.	Jako że kryteria wyboru projektów opracowane zostaną zgodnie z ogólnymi celami programu podczas jego wdrażania, kwestie krótko- i długofalowych wpływów zostaną ujęte zgodnie z rozdziałem 3.3 Programu Operacyjnego („Zasady ogólne – zrównoważony rozwój”)

5. Podczas wyboru projektów konieczne jest uwzględnienie lokalnych, regionalnych, krajowych i transnarodowych wpływów działań.	Brak dalszych uwag
6. Zapewnić przejrzyste podejście również w odniesieniu do dostępu do informacji podczas całego procesu wzywania do składania wniosków, wyboru, monitoringu i oceny projektów, osi priorytetowych i Programu, z poszanowaniem zasad konkurencji.	Członkowie Komitetu Monitorującego będą reprezentować uczestniczące państwa członkowskie na szczeblu polityki i administracji zapewniając w ten sposób przejrzyste podejście. Komitet Monitorujący dążyć będzie do unikania negatywnych wpływów działań programowych na środowisko poprzez zastosowanie odpowiednich środków w całym procesie wdrażania.
7. Monitorować i oceniać wpływy PO na środowisko i zdrowie ludzkie oraz określić proponowany monitoring.	Procedury opisane zostały w rozdziale 6.5.1 Programu Operacyjnego. W celu monitorowania i oceny rezultatów i skutków działań programowych zastosowany zostanie zestaw wskaźników, łącznie ze wskaźnikami wpływu na zrównoważony rozwój, środowisko i zdrowie ludzkie. Szczegóły odnośnie do wskaźników produktu i rezultatu opracowane zostaną osobno przez Komitet Monitorujący w Podręczniku Wdrażania.
8. Zintegrować kryteria wyboru i oceny projektów związane ze środowiskiem oraz zdrowiem.	Jako że kryteria wyboru projektu opracowane zostaną zgodnie z ogólnymi celami programu podczas jego wdrażania, kryteria odnoszące się do środowiska oraz zdrowia zostaną zawarte zgodnie z rozdziałem 3.3 Programu Operacyjnego („Zasady ogólne – zrównoważony rozwój”).
9. Rozważyć bardziej znaczące wsparcie dla projektów ukierunkowanych na redukcję emisji oraz zminimalizowanie zmian klimatycznych, w szczególności globalnego ocieplenia, w ramach transnarodowej współpracy.	Priorytet 3, Obszar Interwencji „Wspieranie wykorzystywania źródeł energii odnawialnej i zwiększania efektywności energetycznej” dotyczy działań mających na celu redukcję emisji i wspieranie krajowych planów działania dla zminimalizowania wpływów na globalny klimat.
10. Przeredagować dotychczasową wersję PO zgodnie z wynikami krajowych konsultacji.	Większość wyników raportu o wpływie na środowisko oraz krajowych konsultacji włączona została do końcowej wersji Programu Operacyjnego.
11. Zapewnić wystarczającą świadomość wnioskodawców odnośnie do kwestii środowiskowych i potencjalnych powiązań propozycji projektów ze środowiskiem.	Zarówno wszyscy wnioskodawcy projektów, jak i szersza publika zostaną poinformowani przez Wspólny Sekretariat Techniczny o kwestiach jakości w generowaniu i wdrażaniu projektów (jak określono w rozdziale 6.2. Programu Operacyjnego), jak i ogólnych strategiach i zasadach programu, obejmujących kwestie związane ze środowiskiem i zrównoważonym rozwojem.
CZECH REPUBLIC: Ministry of Environment	
W świetle poziomu ogólności PO określenie ostatecznych konkretnych konfliktów z ochroną przyrody możliwe będzie dopiero po przedłożeniu tychże projektów. Wpływ interesu ochrony przyrody wynikający z konkretnych zamiarów, nie jest w materiale jednoznacznie jasny. Powodem tego jest głównie fakt, iż nie jest znane dokładne umiejscowienie poszczególnych środków oraz brak odpowiedniego opisu ich charakteru. Jednakże, efektem tej polityki mogą być programy, które nie będą wyraźnie nazwane, lecz pomimo tego prowadzić mogą do wpływów na obszary pod szczególną ochroną, miejsca, gdzie znajdują się rośliny pod szczególną ochroną, czy lokalizacje programu Natura 2000. Dlatego też uważamy, że konieczne jest ustalenie kryteriów (patrz poniżej) wyboru projektów, zastosowanie których powinno zapewnić realizację projektów w ramach poszczególnych obszarów wsparcia (nabycia- ang. acquisition), co nie przyniesie w efekcie istotnych negatywnych wpływów na przyrodę.	W Raporcie o wpływie na środowisko wyraźnie stwierdzono, iż istotne negatywne wpływy na środowisko zostaną wyeliminowane, jako że kryteria wyboru projektu opracowane zostaną przez przyszły Komitet Monitorujący zgodnie z ogólnymi celami programu (z uwzględnieniem ogólnej zasady „zrównoważonego rozwoju”) oraz celami Priorytetów.
Każdy konkretny projekt, przedstawiony w oparciu o rozpatrywaną politykę musi przestrzegać zaleceń ochrony obszarów programu Natura 2000 i ich systemicznej integralności, oraz nie może prowadzić do uszczerbku, bądź pogorszenia stanu przedmiotów ochrony w tych obszarach.	Rozdział 3.3 PO (Zasady Ogólne) stanowi, iż zasady polityki Wspólnoty odnoszące się do ochrony i poprawy stanu dziedzictwa naturalnego oraz bioróżnorodności, jak i stosowne poprawki muszą być przestrzegane. Dotyczy to głównie wypełnienia zobowiązań wynikających z dyrektywy

	Flora-Fauna-Siedlisko (Flora-Fauna-Habitat) (92/43/EEC) oraz dyrektywy Ptaki (Birds) directive (79/409/EEC), skutkiem których był system ekologiczny NATURA 2000.
W trakcie przygotowywania poszczególnych projektów konieczne jest poszanowanie obszarów podlegających szczególnej ochronie, warunków oraz planów ich ochrony. W ocenie konkretnych projektów, konieczne jest również poszanowanie obszarów pod szczególną ochroną, gdzie znajdują się gatunki roślin i zwierząt pod szczególną ochroną. Konieczne jest także zaangażowanie odpowiednich decydentów w następujący później proces wyboru konkretnych projektów. W celu zapobieżenia potencjalnemu kolidowaniu z interesami ochrony przyrody podczas przyjmowania projektów składanych w odniesieniu do przedstawionego programu konieczne jest określenie kryteriów oceny i wyboru projektów, w zakresie poszczególnych środków programowych. Nie można dopuścić, by wspierane projekty miały istotny negatywny wpływ na środowisko naturalne.	Zgodnie z rozdziałem 5 Raportu o wpływie na środowisko (monitoring / kryteria wyboru projektu) każdy projekt mogący mieć istotny wpływ na miejsca objęte programem Natura 2000 musi być przedmiotem stosownej oceny w odniesieniu do jego konsekwencji, zgodnie z art. 6 i 7 dyrektywy Habitat. Wszystkim projektom wspierające podniesienie potencjału transportu transeuropejskiego powinny towarzyszyć oceny wpływów, odzwierciedlające długofalowe skutki dla rozwoju miejskiego, wykorzystaniu gruntów, bioróżnorodności, zanieczyszczenia powietrza oraz zmian klimatycznych (jako efekt Raportu o wpływie na środowisko).
Uważamy, że kryteria wyboru projektów w zakresie niniejszego programu powinny być szczegółowe i jednoznaczne. Kryterium wpływu na przyrodę musi zostać bezwarunkowo włączone do kryteriów o wyższej wadze. Poniżej wymieniamy kryteria, które muszą być włączone w proces oceny i wyboru w zakresie rozpatrywanego programu. W procesie wyboru programów konieczne jest monitorowanie tego, czy w odniesieniu do wdrażania projektu nie mają miejsca następujące zdarzenia: a) naruszenie warunków ochrony obszarów pod szczególną ochroną b) naruszenie ochrony terytorialnej i integralności sieci Natura 2000 (europejska sieć istotnych miejsc i siedlisk ptasich) c) uszczerbek lub zniszczenie biotopów obejmujących gatunki roślin i zwierząt pod szczególną ochroną d) naruszenie elementów USES i VKP, negatywny wpływ na tereny przyrodnicze, biotopy, faunę i florę e) zwiększone rozdrobnienie terenów wiejskich, pogorszone warunki komunikacyjne terenów wiejskich.	Rozdział 3.3 PO (obejmujący wyszczególnienie Ogólnych Zasad wdrażania Programu) określa, iż iż zasady polityki Wspólnoty odnoszące się do ochrony i poprawy stanu dziedzictwa naturalnego oraz bioróżnorodności, jak i stosowne poprawki muszą być przestrzegane. Dotyczy to głównie wypełnienia zobowiązań wynikających z dyrektywy Flora-Fauna-Siedlisko (Flora-Fauna-Habitat) (92/43/EEC) oraz dyrektywy Ptaki (Birds) directive (79/409/EEC), skutkiem których był system ekologiczny NATURA 2000. Zgodnie z rozdziałem 5 Raportu o wpływie na środowisko (monitoring / kryteria wyboru projektu) każdy projekt mogący mieć istotny wpływ na miejsca objęte programem Natura 2000 musi być przedmiotem stosownej oceny w odniesieniu do jego konsekwencji, zgodnie z art. 6 i 7 dyrektywy Habitat.
Europejskie badania na temat katastrof naturalnych nie zostały wystarczająco wykorzystane. Dokument nie przykłada wystarczającej wagi do wspólnych, skoordynowanych działań krajów w obszarze Europy Środkowej, które są, na przykład, podciągnięte pod działania międzynarodowych komisji mających na celu ochronę głównych rzek tego obszaru – Łaby, Dunaju, Renu i Odry.	Jednym z celów Priorytetu 3 „Odpowiedzialne wykorzystywanie środowiska” jest wspieranie opartego na zasadzie zrównoważonego rozwoju podejścia do gospodarowania zasobami naturalnymi i redukcji ryzyka (patrz PO, rozdział 4.3) z uwzględnieniem jednego konkretnego obszaru Interwencji „Redukcja ryzyka i wpływu zagrożeń naturalnych i wywołanych działalnością człowieka”
W odniesieniu do strategicznej analizy wpływów na środowisko w tej ocenie, brakuje stosownych odniesień do międzynarodowych umów o współpracę, ochronie i wykorzystaniu wody, oraz umów dotyczących głównych szlaków wodnych w obszarze Europy Środkowej.	Stosowne ramy odniesienia i wskazówki Wspólnoty wyszczególnione są w Raporcie o wpływie na środowisko, między innymi w Dyrektywie Ramy odniesienia dotyczące wody (The Water Framework Directive - 2000/60/EC), gdzie nakazuje się racjonalne, wyważone wykorzystywanie zasobów wody, ochronę wód gruntowych jako źródła wody pitnej oraz systematyczną poprawę chemicznego i ekologicznego stanu europejskich akwenów wodnych do roku 2015, oraz w Dyrektywie odnośnie do wód gruntowych (Groundwater Directive 2006/118/EC), która stanowi ogólne ramy odniesienia dla przestrzegania standardów jakości w kontekście zasobów wód gruntowych.
REPUBLIKA CZESKA: Ministerstwo Rolnictwa, Wydział Administracji Publicznej, Regulacji Upraw i Ochrony Zasobów Leśnych	
Przedstawiona propozycja PO przygotowana przez Austriacki Instytut Ekologii (Österreichisches Ökologie Institut) odzwierciedla stopień specjalizacji i obszar zainteresowań instytucji zaangażowanej w jego przygotowanie. Sporządzanie „Raportu o wpływie na środowisko” w odniesieniu do stosunkowo niewielkiego obszaru i jednocześnie osądzanie wpływu na środowisko jest próbą kwadratury koła.	Brak dalszych uwag

<p>Znaczący stopień ogólności będący konieczną konsekwencją zakresu i zamierzeń materiału prowadzi, w pewnych przypadkach, do nieścisłości, pominięcia specyficznych uwarunkowań geograficznych poszczególnych krajów, w szczególności w odniesieniu do geografii gospodarczej, geografii mieszkalnictwa oraz demografii. Może to prowadzić do wątpliwej jakości wniosków.</p>	
<p>REPUBLIKA CZESKA: Czeska Instytucja Górnictwa</p>	
<p>Rozdział 2.6.2 sporządzony został również w bardzo formalny sposób, co nie pozwala mu zaświadczać o czymkolwiek. Co więcej, informacje zaprezentowane na Wykresie 2 ze strony 27 w odniesieniu do struktury wytwarzania podstawowej energii, w słupku dla Republiki Czeskiej są ewidentnie błędne – według krajowej polityki energetycznej (Ministerstwa Przemysłu i Handlu) węgiel ma 30-35% udział w wytwarzaniu energii w RC, a nie 75%, jak pokazuje wykres. Przy obecnie szybko zmieniającej się strukturze podstawowych źródeł energii informacje z roku 2003 są przestarzałe. Konieczne jest wystąpienie do MPIH z prośbą o prawidłowe informacje w oraz skorygowanie wykresu.</p>	<p>Wykres 2 na stronie 27 obrazuje "Strukturę produkcji energii w rozbiciu na paliwa, 2003" (źródło: DG TREN); tytuł wykresu, który nie został skorygowany w wersji 2-1 PO, zostanie zmieniony w ostatecznej wersji PO.</p>
<p>Rozdział 2.6.3 został, ponownie, przygotowany bardzo formalnie. Co więcej, w odróżnieniu do swojego tytułu, nie są w nim wzmiankowane praktycznie żadne zagrożenia ze strony katastrof naturalnych, lecz de facto jedynie całkowicie odosobnione katastrof wywołanych działalnością człowieka. Brakuje kompletnie oceny poziomu ryzyka dla terytorium Europy Środkowej w odniesieniu do zagrożeń naturalnych (huragany, powodzie, susze, obsunięcia ziemi, trzęsienia ziemi, nadmierne rozmnożenie niektórych gatunków biologicznych, na przykład rozprzestrzeniających się roślin, itp.)</p>	<p>Niektóre z najdotkliwszych klęsk żywiołowych, które miały miejsce w ostatnim czasie na obszarze Europy Środkowej, takie jak wylewanie głównych rzek wspomniane są jako przykłady w celu podkreślenia potrzeby wspierania przez program transnarodowej oceny ryzyka i zarządzania nim (patrz rozdział 4.3 PO).</p>
<p>REPUBLIKA CZESKA: Agencja Ochrony Przyrody i Krajobrazu Republiki Czeskiej, Administracja Regionu Ochrony Przyrody (Parku Krajobrazowego) Cesky Kras</p>	
<p>Niezupełnie jasne stwierdzenia na stronie 58 w rozdziale "P3.1 Regiony Interwencji w zakresie Priorytetu 3": „ Ponadto, zapewniona będzie bioróżnorodność i utrzymanie parków narodowych a jednocześnie celem jest skupienie się na lepszym wykorzystaniu regionów zdegradowanych” i dalej : „Wspólne działania, których celem jest ochrona i dobre praktyki uprawy w regionach przyrodniczych, regionach chronionych i wiejskich (wieś zagrożona biodegradacją, działy wodne, lasy, krajobrazy kulturowe itd.”. Administracja uważa, że rozwój bioróżnorodności stosuje się, w zasadzie, do całego obszaru Europy Środkowej (np. dla Republiki Czeskiej poprzez system USES i inne postanowienia drugiej części Ustawy Nr 114/1992 Coll.). Wyżej wspomniana ustawa kładzie szczególny nacisk na terytoria podlegające szczególnej ochronie (pojęcie to nie może być zawężone jedynie do parków narodowych, jak określono w PO, i do sieci Natura 2000 (istotne europejskie miejsca i siedliska ptaków).</p>	<p>Program Operacyjny wspierać będzie projekty na szczeblu transnarodowym, które wzmocnią i chronić będą bioróżnorodność na obszarach nie objętych ochroną prawną oraz ogólnie krajobrazy kulturowe. Między innymi bioróżnorodność zapewniona będzie poprzez wspieranie działań utrzymujących i zarządzających.</p>
<p>REPUBLIKA CZESKA: Agencja Ochrony Przyrody i Krajobrazu Republiki Czeskiej, Administracja Regionu Ochrony Przyrody Ceske Stredohori</p>	
<p>W świetle natury, struktury i zakresu strategicznej polityki PO i braku szczegółów dotyczących zasad jej wdrażania, kryteriów wyboru oraz wskaźników monitoringu i działania Administracja Regionu Ochrony Przyrody Ceske Stredohori wnosi o niezależną ocenę każdego poszczególnego projektu, w następstwie wspomnianej wyżej polityki w zakresie jej celów operacyjnych; projekty muszą być zgodne z Ustawą No. 114/1992 Coll. o Ochronie Przyrody i Krajobrazu, a wszystkie projekty będą wówczas poddane indywidualnej ocenie zgodnie z Ustępem 45 Ustawy.</p>	<p>Rozdział 3.3 PO (obejmujący wyszczególnienie Ogólnych Zasad wdrażania Programu) określa, iż iż zasady polityki Wspólnoty odnoszące się do ochrony i poprawy stanu dziedzictwa naturalnego oraz bioróżnorodności, jak i stosowne poprawki muszą być przestrzegane. Dotyczy to głównie wypełnienia zobowiązań wynikających z dyrektywy Flora-Fauna-Siedlisko (Flora-Fauna-Habitat) (92/43/EEC) oraz dyrektywy Ptaki (Birds) directive (79/409/EEC), skutkiem których był system ekologiczny NATURA 2000.</p>
<p>REPUBLIKA CZESKA: Czeski Inspektorat Środowiska, Inspektorat Regionalny Havlickuv Brod</p>	

Przedłożony PO obejmuje dużą część obszaru Europy Środkowej i jest bardzo niejednoznaczny w odniesieniu do przedstawionych form i metod wpływu. Wobec jego charakteru transnarodowego nie zostało uwzględnione krajowe prawodawstwo. Z uwagi na fakt, iż przedstawiony materiał umożliwia negatywny wpływ na faunę, florę oraz krajobraz poprzez niektóre podrzędne priorytety, bądź twierdzi, że wpływ tych czynników nie może być oszacowany wnosimy o kontynuowanie oceny zgodnie z prawem.	Brak dalszych uwag
REPUBLIKA CZESKA: Władze lokalne Regionu Olomouc, Wydział środowiska i Rolnictwa	
Z uwagi na nadmierną ogólność polityki nie jest możliwe określenie i oszacowanie jej wpływów na istotne europejskie miejsca (IEL) oraz siedliska ptaków (BH). Wszystkie rozwiązania proponowane w oparciu o tę politykę muszą przestrzegać ochrony EVL i PO podczas wdrażania.	Rozdział 3.3 PO (obejmujący wyszczególnienie Ogólnych Zasad wdrażania Programu) określa, iż zasady polityki Wspólnoty odnoszące się do ochrony i poprawy stanu dziedzictwa naturalnego oraz bioróżnorodności, jak i stosowne poprawki muszą być przestrzegane. Dotyczy to głównie wypełnienia zobowiązań wynikających z dyrektywy Flora-Fauna-Siedlisko (Flora-Fauna-Habitat) (92/43/EEC) oraz dyrektywy Ptaki (Birds) directive (79/409/EEC), skutkiem których był system ekologiczny NATURA 2000.
REPUBLIKA CZESKA: Władze lokalne Regionu Liberec, Wydział Kultury, Ochrony Dziedzictwa Historycznego i Turystyki	
Ochrona zabytków nie może być powiązana wyłącznie z turystyką, bądź zależna od innych gałęzi gospodarki. Zgodnie z ustępem 1 par. 1) Ustawy Nr 20/1987 Coll. o Ochronie Narodowych zabytków historycznych konieczne jest stworzenie kompletnych warunków ochrony zabytków kultury, co przyczyni się do dalszego rozwoju społecznego.	Brak dalszych komentarzy
REPUBLIKA CZESKA: Lokalne władze Regionu Liberec Region, Zastępca Komisarza Okręgowego odpowiedzialny za Rozwój Wsi, Środowisko i Technologie Informatyczne.	
Obydwa dokumenty zawierają ogólne cele i priorytety i jak kilka uprzednich dokumentów PO nie podkreślają w istotny sposób kwestii ochrony zdrowia, która jednoznacznie wiąże się z kilkoma innymi obszarami, będącymi przedmiotem rozważań, takimi jak kwestie rozwoju transportu, infrastruktury i biznesu, zarządzanie sytuacjami ryzykownymi, gospodarka konkurencyjna, poziom edukacji, innowacji, itd. Ze względu na fakt, iż obydwie polityki zakładają rozwój w różnych obszarach (transport, biznes, itd.), co może mieć wpływ na zdrowie populacji, zalecamy by materiały te były również poddane procesowi HIA (oceny zakładanych bądź oczekiwanych wpływów)	Możliwe istotne wpływy wdrażania programu, ze skutkiem dla zdrowia miejscowej/ regionalnej populacji zostały oszacowane podczas procedury SEA, jako że zdrowie ludzkie jest jedną z „kwestii środowiskowych” wyszczególnionych w Aneksie I dyrektywy SEA.
Miasto Praga, Burmistrz Pragi	
Ocena SEA o tym stopniu ogólności (zwłaszcza w poszczególnych ocenach możliwych konsekwencji dla środowiska i zdrowia publicznego, oraz dla poszczególnych części środowiska i populacji) nie wnosi nic, co nie byłoby już wcześniej wiadome, a wnioski i zalecenia nie zawierają żadnych wskazówek odnośnie do tego, gdzie skierować wysiłki i wsparcie w postaci funduszy UE w interesie ochrony środowiska i zdrowia publicznego. Nie uważamy wyliczenia unijnych strategii, polityk i wskazówek, które muszą być przestrzegane na dalszych etapach, za korzyść proporcjonalną do wysiłków i środków, które są i będą wkładane w opracowanie obydwu dokumentów.	Raport o wpływie na środowisko musi obejmować wszystkie kwestie i informacje zgodnie z Aneksiem I Dyrektywy SEA.
UNEP – Wiedeń, Tymczasowy Sekretariat Konwencji Karpackiej	
Chcielibyśmy szczególnie docenić wyczerpujące i szczegółowe odniesienia do Konwencji Karpackiej jako takiej w Strategicznej Ocenie środowiskowej/ Raporcie Środowiskowym dla Programu Europa Środkowa 2007-2013. W związku z tym chcielibyśmy wyrazić naszą szczerą	Brak dalszych uwag

<p>nadzieję, że zwięźle wnioski Raportu Środowiskowego również prowadzić będą do bardziej konkretnych odniesień do Konwencji Karpackiej (Ramowa konwencja ochrony i zrównoważonego rozwoju Karpat) w samym Programie Operacyjnym, przewidując, że Konwencja Karpacka przyczynić się może do sukcesu programu udostępniając transnarodową i integratywną platformę współpracy.</p> <p>Odniesienie do Konwencji Karpackiej pomoże również zapewnić, że postanowienia Konwencji Karpackiej w odniesieniu do ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju zostaną w pełni uwzględnione w trakcie wdrażania programu.</p>	
---	--

W procesie konsultacji SEA organy środowiskowe na szczeblu krajowym i regionalnym rozpatrzyły większość kwestii. Od społeczeństwa, jednostek prywatnych, organizacji pozarządowych nie otrzymano dalszych uwag, za wyjątkiem tych od Uniwersytetu Technicznego w Dreźnie i UNEP (Konwencja Karpacka).

7.4 Indykatory (orientacyjny) podział wkładu wspólnoty na kategorie.

(rozszerzona wersja tabeli 9 „Indykatory (orientacyjny) podział wkładu wspólnoty na kategorie.”

Kod Wymiar tematu priorytetowego (według Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z 8 grudnia 2006)	Kwota EFRR	w %	Łączny podział według Obszarów tematycznych	
01 Działalność B+RT prowadzona w ośrodkach badawczych	1.526.615	0,6%		
02 Infrastruktura B+RT (w tym wyposażenie w sprzęt, oprzyrządowanie i szybkie sieci informatyczne łączące ośrodki badawcze) oraz specjalistyczne ośrodki kompetencji technologicznych				
03 Transfer technologii i udoskonalanie sieci współpracy między MŚP, między MŚP a innymi przedsiębiorstwami, uczelniami, wszelkiego rodzaju instytucjami na poziomie szkolnictwa pomaturalnego, władzami regionalnymi, ośrodkami badawczymi oraz biegunami naukowymi i technologicznymi (<i>parkami naukowymi i technologicznymi, technopoliami, itd.</i>)	8.780.564	3,6%		
04 Wsparcie na rzecz rozwoju B+RT, w szczególności w MŚP (w tym dostęp do usług związanych z B+RT w ośrodkach badawczych)				
05 Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw				
06 Wsparcie na rzecz MŚP w zakresie promocji produktów i procesów przyjaznych dla środowiska (<i>wdrożenie efektywnych systemów zarządzania środowiskiem, wdrożenie i stosowanie/ użytkowanie technologii zapobiegania zanieczyszczeniom, wdrożenie czystych technologii do działalności produkcyjnej przedsiębiorstw</i>)	7.910.496	3,2%		
	2.935.289	1,2%		
07 Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (<i>innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa, itp.</i>)				
08 Inne inwestycje w przedsiębiorstwa	2.240.238	0,9%		
09 Inne działania mające na celu pobudzanie badań, innowacji i przedsiębiorczości w MŚP			11,7%	Badania i rozwój technologiczny (B+RT) innowacje i przedsiębiorczość

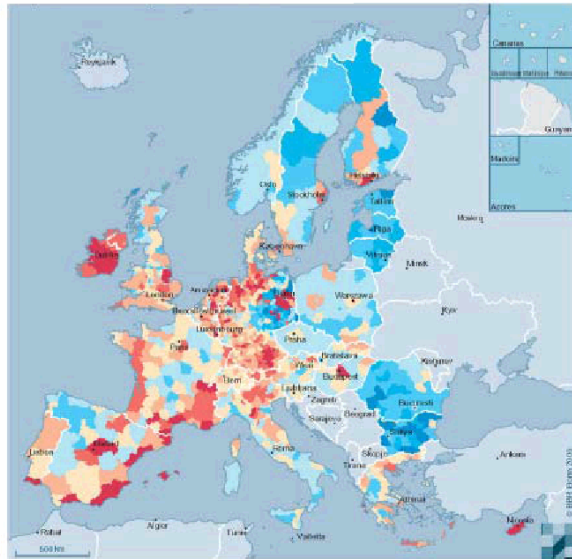
	5.283.979	2,1%		
10 Infrastruktura telekomunikacyjna (w tym sieci szerokopasmowe)				
11 Technologie informacyjne i komunikacyjne (dostęp, bezpieczeństwo, interoperacyjność, zapobieganie zagrożeniom, badania, innowacje, treści cyfrowe, itp.)	4.684.484	1,9%		
12 Technologie informacyjne i komunikacyjne (sieci TEN-ICT)	1.586.436	0,6%		
13 Usługi i aplikacje dla obywateli (e-zdrowie, e-administracja, e-edukacja, e-integracja itp.)	3.577.854	1,5%		
14 Usługi i aplikacje dla MŚP (e-handel, kształcenie i szkolenie, tworzenie sieci itp.)				
15 Inne działania mające na celu poprawę dostępu MŚP do ICT i ich wydajne użytkowanie	970.767	0,4%		
	1.863.996	0,8%	5,2%	Spółeczeństwo informacyjne
16 Kolej				
17 Kolej (sieci TEN-T)	5.369.152	2,2%		
18 Tabor kolejowy				
19 Tabor kolejowy (sieci TEN-T)	3.843.325	1,6%		
20 Autostrady				
21 Autostrady (sieci TEN-T)	3.280.236	1,3%		
22 Drogi krajowe				
23 Drogi regionalne/lokalne				
24 Ścieżki rowerowe				
25 Transport miejski				
26 Transport multimodalny	5.695.836,89			
27 Transport multimodalny (sieci TEN-T)	2,3%			
28 Inteligentne systemy transportu	265.749			
29 Porty lotnicze	0,1%			
30 Porty	7.443.248			
31 Śródlądowe drogi wodne (regionalne i lokalne)	3,0%			
32 Śródlądowe drogi wodne (sieci TEN-T)	7.147.333			
	2,9%		15,9%	Transport
	1.622.757	0,7%		
	2.451.261	1,0%		
	1.911.751	0,8%		
33 Energia elektryczna				
34 Energia elektryczna (sieci TEN-E)				
35 Gaz ziemny				
36 Gaz ziemny (sieci TEN-E)				
37 Produkty ropopochodne				
38 Produkty ropopochodne (sieci TEN-E)				
39 Energia odnawialna: wiatrowa	2.348.853	1,0%		
40 Energia odnawialna: słoneczna	2.820.113	1,1%		
41 Energia odnawialna: biomasa	4.580.192	1,9%		
42 Energia odnawialna: hydroelektryczna, geotermiczna i pozostałe	5.080.192	2,1%		
43 Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią	5.162.869	2,1%	8,1%	Energia
44 Gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi	3.320.499	1,3%		
45 Gospodarka i zaopatrzenie w wodę pitną	2.976.628	1,2%		
46 Oczyszczanie ścieków	2.976.628	1,2%		
47 Jakość powietrza	2.879.161	1,2%		
48 Zintegrowany system zapobiegania i kontroli zanieczyszczeń	2.976.628	1,2%		
49 Dostosowanie do zmian klimatu i łagodzenie ich skutków	4.170.660	1,7%		
50 Rewaloryzacja obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów	4.312.392	1,8%		
51 Promowanie bioróżnorodności i ochrony przyrody (w tym NATURA 2000)				
52 Promowanie czystego transportu miejskiego	3.707.967	1,5%		
53 Zapobieganie zagrożeniom (w tym opracowanie i wdrażanie planów i instrumentów zapobiegania i zarządzania zagrożeniami)	4.208.753	1,7%		
	4.907.886	2,0%		

<i>naturalnym i technologicznym)</i> 54 Inne działania na rzecz ochrony środowiska i zapobiegania zagrożeniom	1.981.510	0,8%	15,6%	Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom
55 Promowanie walorów przyrodniczych 56 Ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego 57 Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych	2.745.289 5.976.628 8.815.563	1,1% 2,4% 3,6%	7,1%	Turystyka
58 Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego 59 Rozwój infrastruktury kulturalnej 60 Inne wsparcie dla poprawy usług kulturalnych	7.575.334 7.072.088 6.432.185	3,1% 2,9% 2,6%	8,6%	Kultura
61 Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich	12.157.635	4,9%	4,9%	Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich
62 Rozwój systemów i strategii uczenia się przez całe życie w przedsiębiorstwach; szkolenia i usługi na rzecz zwiększenia zdolności adaptacyjnych pracowników do zmian; promowanie przedsiębiorczości i innowacji 63 Opracowywanie i upowszechnianie innowacyjnych i bardziej wydajnych form organizacji pracy 64 Rozwój specjalistycznych usług w zakresie zatrudnienia, szkolenia i wsparcia w związku z restrukturyzacją sektorów i przedsiębiorstw, rozwój systemów przewidywania zmian w sferze zatrudnienia i zapotrzebowania na kwalifikacje i przyszłych wymogów w zakresie zatrudnienia i kwalifikacji			0,0%	Zwiększanie zdolności adaptacyjnych pracowników, firm, przedsiębiorstw i przedsiębiorców
65 Modernizacja i wzmocnianie instytucji rynku pracy 66 Wdrażanie aktywnych i prewencyjnych instrumentów rynku pracy 67 Działania na rzecz aktywnego starzenia się oraz wydłużania życia zawodowego 68 Wsparcie na rzecz samozatrudnienia i zakładania działalności gospodarczej 69 Działania na rzecz zwiększenia trwałego udziału kobiet w zatrudnieniu oraz ich rozwoju zawodowego w perspektywie zmniejszenia dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy oraz lepszego godzenia życia zawodowego z prywatnym, a zwłaszcza większego dostępu do usług opiekuńczo-wychowawczych nad dziećmi i osobami zależnymi. 70 Konkretnie działania na rzecz zwiększenia udziału migrantów w zatrudnieniu w perspektywie wzmocnienie ich integracji społecznej	5.633.025 1.024.401	2,3% 0,4%	2,7%	Poprawa dostępu do zatrudnienia i jego trwałości
71 Ścieżki integracji i powrotu do zatrudnienia dla osób w gorszym położeniu; zwalczanie dyskryminacji w dostępie do rynku pracy i rozwoju kariery zawodowej oraz promowanie akceptacji dla różnorodności w miejscu pracy			0,0%	Poprawa integracji społecznej osób w niekorzystnej sytuacji
72 Opracowywanie, uruchomienie i wdrożenie reform systemów kształcenia i szkolenia celem zwiększenia zdolności do zatrudnienia, zwiększenia stopnia dostosowania systemów kształcenia i szkolenia początkowego [podstawowego i zawodowego do potrzeb rynku pracy, oraz systematycznej aktualizacji kwalifikacji kadry systemu oświaty w perspektywie gospodarki opartej na innowacji i wiedzy 73 Działania na rzecz zwiększenia udziału w kształceniu i	13.060.416	5,3%		

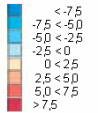
szkoleniu przez całe życie, w szczególności poprzez przedsięwzięcia na rzecz ograniczenia przedwczesnego porzucania skolarzacji oraz zminimalizowania dyskryminacji ze względu na płeć oraz poprzez działania na rzecz poprawy jakości i dostępu do kształcenia i szkoleń na poziomie początkowym, zawodowym i wyższym 74 Rozwój potencjału ludzkiego w zakresie badań i innowacji, w szczególności poprzez studia podyplomowe i szkolenia naukowców oraz poprzez współpracę sieciową między uczelniami, ośrodkami badawczymi i przedsiębiorstwami.	6.899.649	2,8%		Poprawa jakości kapitału ludzkiego
75 Infrastruktura systemu oświaty 76 Infrastruktura ochrony zdrowia 77 Infrastruktura opiekuńczo-wychowawcza 78 Infrastruktura mieszkalnictwa 79 Pozostała infrastruktura społeczna 80 Promowanie partnerstw, paktów i inicjatyw poprzez tworzenie sieci współpracy odnośnych podmiotów	395.670	0,2%	8,1%	Stymulowanie reform w zakresie zatrudnienia oraz integracji społecznej
81 Rozwiązania na rzecz podniesienia jakości opracowania, monitorowania, ewaluacji polityk i programów na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, wzmocnienie zdolności w zakresie realizacji polityk i programów.	14.660.230	6,0%	0,2%	Wzmacnianie zdolności instytucjonalnych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym
82 Rekompensata podniesionych kosztów związanych z utrudnionym dostępem oraz rozproszeniem terytorialnym 83 Szczególne działania na rzecz zrekompensowania podniesionych kosztów wynikających z wielkości rynku 84 Szczególne działania na rzecz zrekompensowania podniesionych kosztów związanych z warunkami klimatycznymi i ukształtowania terenu			0,0%	Rekompensata za podniesione koszty rozwoju regionów peryferyjnych
85 Przygotowanie, realizacja, monitorowanie i kontrola 86 Ocena, badania/ ekspertyzy, informacja i komunikacja	8.856.399 5.904.265	3,6% 2,4%	6%	Pomoc techniczna
ŁĄCZNIE	246.011.073	100,0%	100%	
ŁĄCZNIE EFRR Z WYŁĄCZENIEM POMOCY TECHNICZNEJ (KOD 85+86)	231.250.409			

7.5 Mapy

Rozwój zaludnienia w latach 1995 - 2002

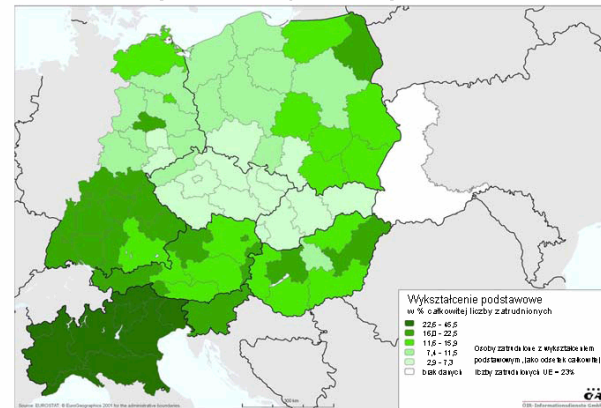
Rozwój zaludnienia w latach 1995 - 2002 w %

* Netpop and Netinland 1995-2000, Data of OECD
NUTS 3
Source: Eurostat, OECD,
Continuous Spatial Monitoring System of the EU

Źródło: Europa w cyfrach, 2005

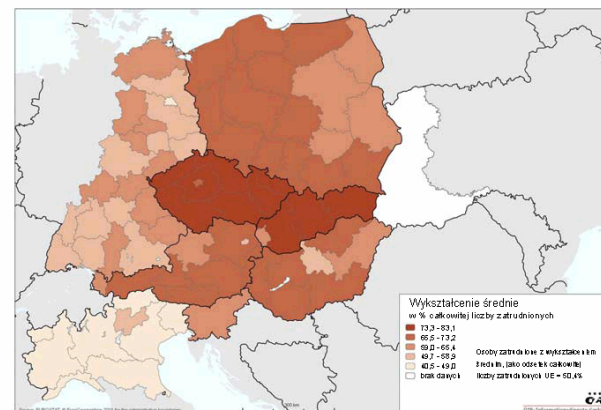
Zatrudnienie z wykształceniem podstawowym i średnim, 2003

Wykształcenie podstawowe
w % całkowitej liczby zatrudnionych

22,6 - 45,5
10,0 - 22,5
11,6 - 15,9
1,4 - 11,5
2,9 - 1,3
brak danych

Oroby zatrudnieni z wykształceniem podstawowym, jako odsetek całkowitej liczby zatrudnionych UE = 23%

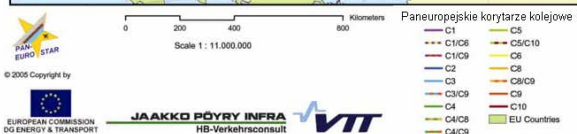

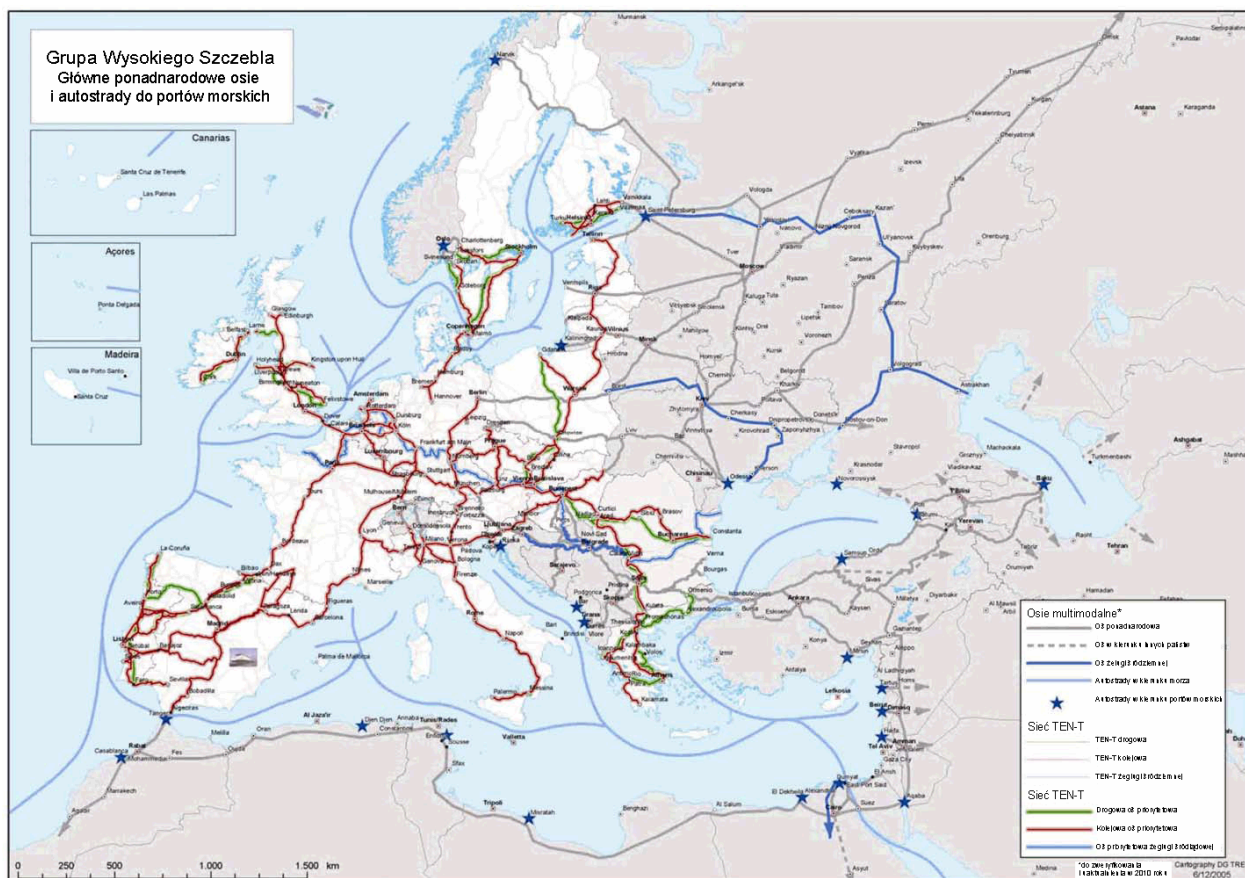
Wykształcenie średnie
w % całkowitej liczby zatrudnionych

73,3 - 83,1
66,5 - 73,2
60,1 - 66,4
49,7 - 60,0
40,5 - 49,6
brak danych

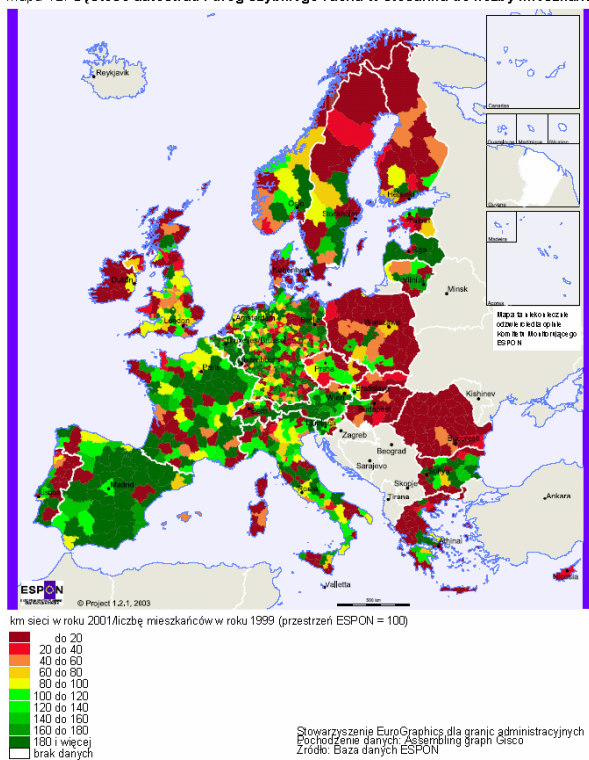
Oroby zatrudnieni z wykształceniem średnim, jako odsetek całkowitej liczby zatrudnionych UE = 60,3%

Źródło: Eurostat

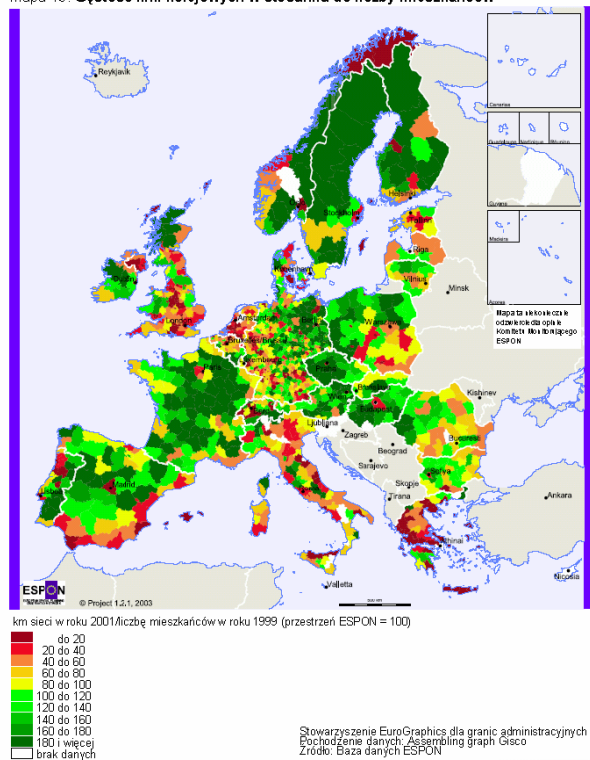

Mapa 12: Gęstość autostrad i dróg szybkiego ruchu w stosunku do liczby mieszkańców

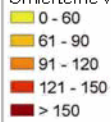

Mapa 13: Gęstość linii kolejowych w stosunku do liczby mieszkańców

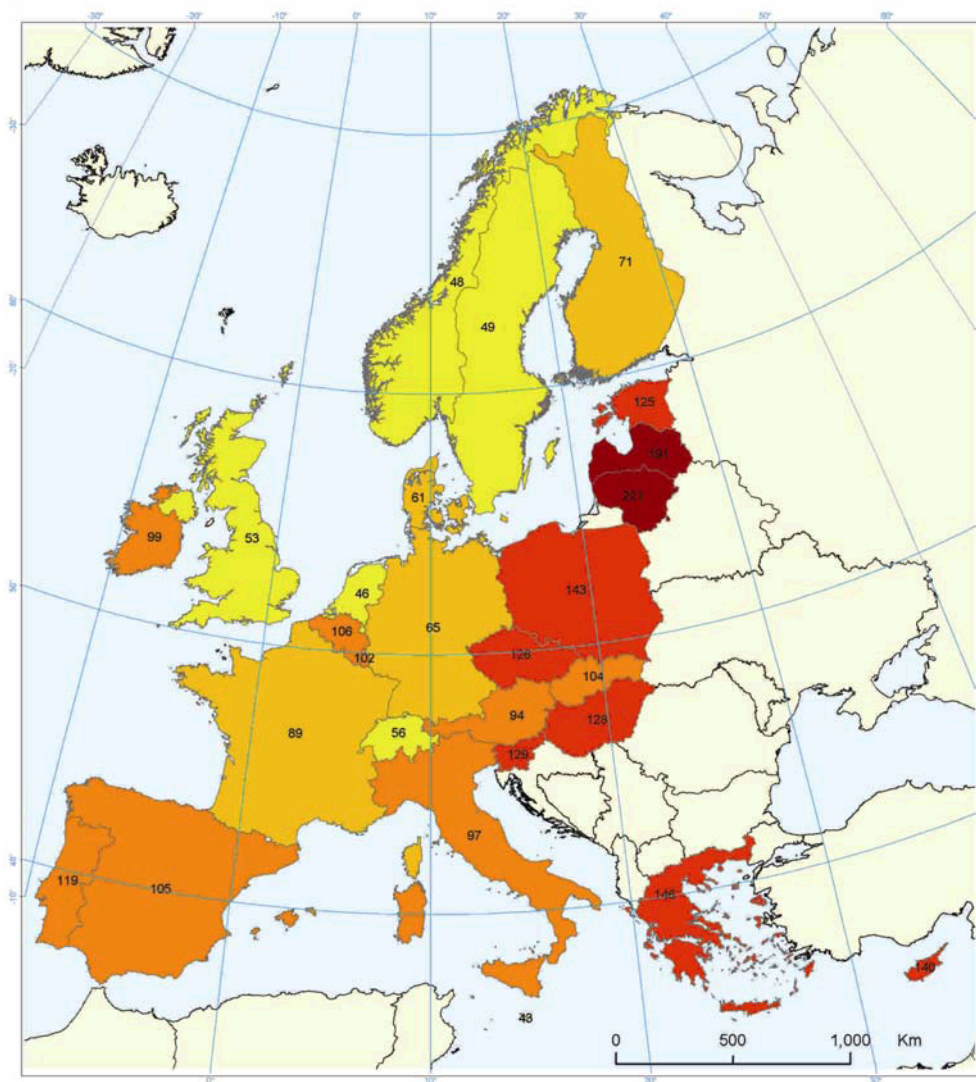

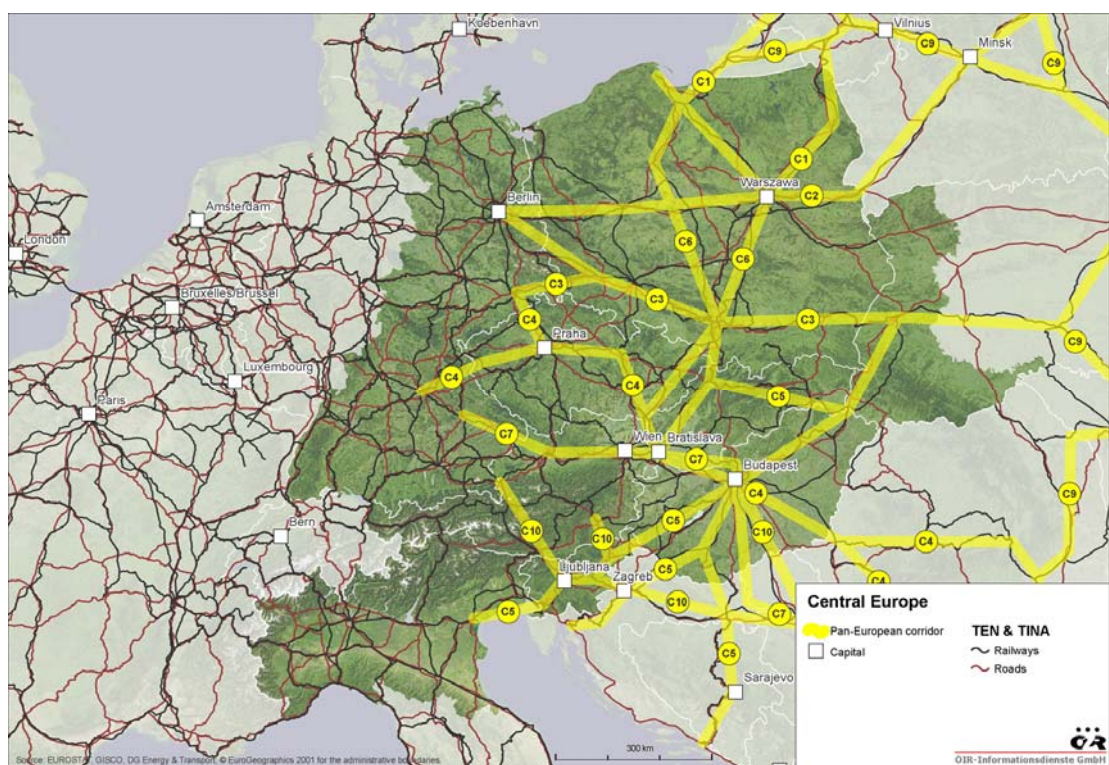
Wypadki śmiertelne na drogach w roku 2005

Śmiertelne wypadki drogowe na milion mieszkańców

DG TREN - cze. Włoco 2006
 Źródło danych i t. wypadków śmiertelnych: CARE i publikacje krajowe
 Źródło danych i t. populacji: Eurostat
 Et nogę ogólną b. dla granic administracyjnych

Korytarze Paneuropejskie oraz sieć TEN i TINA
 źródło: Eurostat, GISCO, DG Energy&Transport